

O PÍSNÍCH ZAPSANÝCH A (NE)ZAPOMENUTÝCH

Irena Příbylová

Ke kulturnímu dědictví evropského prostoru patří lidové písně. Některé žijí díky mezigeneračnímu přenosu po staletí, jiné zachránili před zapomněním sběratelé. A přinejmenším jednou, jak jsem zjistila, zachránil sběr písní člověka, který byl finančně na dně. Téma hudba a kapitál tedy budu moci ilustrovat i přímo, z hlediska ekonomiky. Kromě toho se však zaměřím na kapitál společenský. To vše na příkladu dvou regionů a dvou sběratelů hudebního folkloru. Cílem mého příspěvku je zjištění, zda písně sesbírané a zapsané před lety dnes v těchto regionech ještě žijí, zda se energie i finanční prostředky vložené do sběru vyplatily či vrátily.

K oběma regionům, kterými se v tomto příspěvku zabývám, mám osobní vztah. V jednom jsem vyrůstala a žili tam po staletí moji předci z otcovy strany, v druhém regionu v současné době bydlím a ještě před stoletím tam žili příbuzní z matčiny strany. Oba regiony jsou hraniční, to je myslím pro tento příspěvek důležitější charakteristika než osobní vztah. Oblast Velkolhotecka leží na pomezí Moravy a jižních Čech, u hranic s Rakouskem. Stýkají se zde okresy Jindřichův Hradec, Jihlava a Třebíč. Etnograficky jde o oblast moravského Horácka. Oblast Kloboucka je pak řazena do Hanáckého Slovácka (přechodná etnografická oblast mezi Hanou a Slováckem), a co se týká správního dělení, stýkají se tu okresy Brno-venkov, Hodonín a Břeclav. V obou případech jde o oblasti dnes spíše okrajové, méně medializované, zastrčené až zapomenuté. Abych se dostala k možnému hodnocení toho, jak zde přežívají sesbírané písně, musím se zmínit o jejich sběratelích.

Robert Smetana a Velkolhotecko

Velkolhotecko (obce Velká Lhota s osadou Poldovka, dále Brandlín, Radlice a Šach) bylo historicky známo jako silně protestantská oblast.¹ Patrně z tohoto důvodu se, a také pro poměrnou nedostupnost,

1. Hned po vyhlášení tolerančního patentu v roce 1781 se v regionu celé vesnice přihlásily k evangelickému náboženství, později se lidé přiklonili k jeho augšpurské

*Robert Smetana, cca 30. léta 20. století.
Autor neznámý. Soukromý archiv*

se regionu nedotkla tzv. guberniální sběratelská akce v roce 1819 zaměřená na zachycení lidových písní a instrumentální hudby ve značné části rakouské monarchie. Katolický kněz František Sušil zapisoval v polovině 19. století písně v nedaleké Telči či v blízkém Kostelním Vydří,² do protestantské Velké Lhoty však nepronikl.

Teprve na počátku 30. let 20. století začal na Velkolhotecku zaznamenávat písně tehdy nezaměstnaný absolvent brněnské filozofické fakulty, hráč na hoboj a pozdější muzikolog Robert Smetana (1904–1988). Byl to právě on, koho sběr hudebního folkloru zachránil před hladověním. Takto na tu dobu později vzpomínal: *„Mé existenční podmínky — ostatně dotud nikdy slavné — se koncem dvacátých let zhoršily natolik, že jsem musel hledat už jakékoli příležitosti k výdělkům. Na filozofické fakultě jsem tehdy*

nebo helvétské (reformované) větvi. Ve Velké Lhotě stojí dva kostely těchto vyznání, s dvěma farami, od roku 1992 jsou památkově chráněné jako Evangelický toleranční areál. Od roku 2019 je v jednom z kostelů Muzeum české reformace.

2. Některé písně má dnes v repertoáru dětská část folklorního souboru Podjavoříčan z Telče. Písně ze Sušilových sběrů z okolí Telče a Vydří zpívala v letech 1973–1977 folková skupina Zimostráz z Dačic v úpravách Miloslava Vokáče (e-mailová korespondence autorky s Miloslavem Vokáčem, 16. 6. 2021).

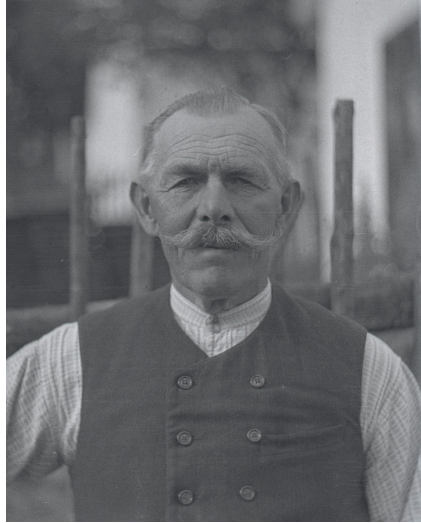
nalezl příznivce v nestoru profesorského sboru, komeniologu prof. Stanislavu Součkovi, tehdy rektoru brněnské univerzity, a ten mi doporučil, abych se pokusil pro Státní ústav pro lidové písně ČSR, jehož byl předsedou, sbírat lidové písně. Nikdy jsem se s lidovým zpěvem světských písní nesešel, a proto jsem pochyboval, zda si takto budu moci něco vydělat. Odjel jsem za svou matkou na Poldovku na Dačicku a po třech a půl měsících sbírání písní jsem se vrátil do Brna se sbírkou asi 315 písní, která byla oceněna výborem Ústavu 10 korunami za zápis.“ (Smetana in Kovalčuk 2014: 42)

Mnozí ze Smetanových respondentů byli nejen zpěváci, ale i muzikanti. Smetana ve svých poznámkách někdy komentoval i jejich kvality – např.: „*Ambrož Josef, nar. 1860 ve Velké Lhotě, bývalý kostelník helvetského vyznání. Vynikající zpěvák a znalec bible. Lidový spisovatel a básník, vzdělaný čtenář. Svoboda Josef, narozený 1855 v Brandlíně, výtečný hudebník. Na trubku troubí ještě v 80 letech, ovládá velký písňový repertoár, zdravý, chrup nepoškozený. Sloužil u vojenské hudby a účastnil se bosenské operace. Závodský Josef st., nar. 1871 ve Velké Lhotě, od roku 1912 na Poldovce. Vynikající lidový zpěvák s velkým repertoárem písní.*“ (Smetana in Beránková 2019: 126–267).

Když Robert Smetana zapisoval v 30. letech 20. století na Velkolhotecku místní zpěvní repertoár, objevoval vlastně utajený poklad. Ve své disertační práci *Melodické idiomy ve zpěvu velkolhoteckých evangelíků* (1934) upozorňuje mj. na zvláštní a ojedinělý charakter těchto písní (šlo o písně náboženské i světské).

Profesní aktivity Smetanu později zavedly až do Olomouce, k rodičům na Poldovku se tak vracel jen o dovolené. Z Velké Lhoty a okolí se jím zapsané písně začaly pomalu vytrácet: postupně umírali jejich nositelé a se změnou politické i demografické situace v této pohraniční oblasti po druhé světové válce zmizely zpěvní příležitosti a neobnovilo se předávání repertoáru. Uprázdňené místo vyplnily dechové kapely a různé taneční soubory. Velká Lhota má v současnosti 160 obyvatel (v osadě Poldovka žije 5 stálých obyvatel), je zde pouze první stupeň základní školy, mateřská škola a momentálně tu není otevřený žádný obchod.³

3. Velká Lhota je v současnosti místní částí obce Volfířov.

*Lidový zpěvák Josef Závodský st.
Foto Robert Smetana. Fotografická
sbírka Etnografického ústavu MZM*

Zaměříme se nyní na sběratelské úsilí Roberta Smetany a na to, jak a zda se jím vydělaných 3 150 prvorepublikových korun po sto letech zhodnotilo. Především je nutné říct, že dosud neexistuje žádný knižní výběr písní z Velkolhotecka. Smetanovy zápisy jsou stále uloženy v Brně, a to ve sbírkových fondech brněnského pracoviště Etnologického ústavu AV ČR (nástupnické organizace někdejšího Státního ústavu pro lidovou píseň). Připočteme-li i pozdější Smetanovy záznamy ze zmíněné oblasti, jde o korpus cca 700 písní. Studovala jsem tento materiál před několika lety, kdy jsem hledala možnou zmínku o zpěvácích z mé rodiny. Jedenáct písní vztahujících se ke svatebnímu obřadu na Velkolhotecku bylo v roce 2007 otištěno s notami a doprovodným textem v *Dačickém vlastivědném sborníku*. Smetana zapsal v roce 1933 nejprve písně a později i vyprávění ke svatebnímu obřadu dle interpretace rodiny Závodských z osady Poldovka. Celý svatební ceremoniál je rozepsaný s komentářem, detaily, přímými řečmi a písněmi, od časného rána v domě nevěsty přes kostelní obřad až po večerní veselí v hospodě (viz Smetana 2007). Záznam připomíná podklad ke scénáři a jako takový jej využili studenti Divadelní fakulty JAMU k inscenování projektu Svatba na Velkolhotecku.

Zde je nutné vysvětlit spojnici mezi brněnskou JAMU a Velkolhoteckem. Smetanova rodina stále vlastní chalupu na Poldovce a Smetanův zeť Josef Kovalčuk (1948–2018) byl profesorem na JAMU. V souvislosti se Smetanovými zápisy oslovil svého tehdejšího studenta oboru divadelní režie Vítězslava Větrovce s nabídkou projektu. Výsledek pak předvedli studenti 1. ročníku Ateliéru Dramatické výchovy JAMU na improvizovaném venkovním jevišti přímo ve Velké Lhotě 23. června 2008. O hudební provedení se postarali členové komorního sboru Festivia Chorus, který má sídlo ve Velké Lhotě a pracuje pod vedením sbormistryně a dirigentky MgA. Jitky Čudlé. Komorní sbor, který v obci vznikl v roce 2004 a v roce 2007 přijal název Festivia Chorus, má široký repertoár – od renesanční hudby po současné autory, hudbu duchovní i světskou. Sbor má proměnlivý počet členů z okolních obcí spadajících jednak pod Jihočeský kraj, jednak pod Kraj Vysočina. Festivia Chorus natočil několik CD, pořádá pravidelné koncerty, zpívá i za hranicemi.⁴

Vítězslav Větrovec se k velkolhotecké tradici a historii vrátil ještě v několika projektech. Zaměřoval se na obnovu vesnické paměti, na lidovou tradici a lidové divadlo. Snaha o znovuoživení místních písní však vyzněla spíše naprázdno. Jak mi sdělili manželé Jitka a Josef Čudlí, „*písně Roberta Smetany jsme se sborem zpívali v rámci divadelního představení Svatba na Velkolhotecku, jinak je v našem repertoáru nemáme. V současné době, pokud je nám známo, se ani ve vsi nezpívají*“.⁵ Ani snahy o trvalejší obnovu lidových tradic prostřednictvím studentů JAMU, tedy lidí odjinud, nevyšly. Principál Větrovec, který se se do Velké Lhoty dokonce v roce 2016 přestěhoval a s rodinou tam žije, tuto snahu komentoval: „*Obnovit lidové tradice se tvůrcům ve Velké Lhotě nepodařilo, projektový cyklus se namísto toho stal sám součástí místní tradice. [...] Je pro mě otázkou, zda ,se neoprotit od divadla‘ zcela a nepokoušet se o kulturní život obce a její tradice (paměť, zvyklosti etc.) pečovat*

4. Více viz *Festivia Chorus* [online] [cit. 20. 7. 2021]. Dostupné z: <www.festivia.cz>.

5. E-mailová korespondence autorky s Josefem a Jitkou Čudlých, 8. 7. 2021.

i jinými způsoby. Pro další kulturní fungování obce mi tato cesta připadá snad vhodnější a sěžejnější, než se pokoušet ustavičně ‚zavádět‘ divadlo tam, kde je přijato jen do té míry, kde se ho místní obyvatelstvo bude účastnit pouze coby publikum, a ne jako přímý účastník a spoluvůrce.“ (Větrovec 2016b: 6)

Pomyslnou tečkou za Smetanovými sběratelskými aktivitami na Velkolhotecku byla výstava fotografií jeho respondentů, která se v Dačicích uskutečnila v březnu 2019.⁶ Při zapisování písní v letech 1930–1933 totiž Smetana své zpěváky také fotografoval. Protože se jeho finanční situace nezlepšovala, prodal v roce 1935 negativy fotografických snímků (i s poznámkami o zachycených lidech) Moravskému zemskému muzeu v Brně. Zde negativy ležely bez povšimnutí až do roku 2014, kdy na ně při evidování narazila kurátorka Helena Beránková. Cesta k uspořádání výstavy byla dosti zdoluhavá, neboť Velkolhotecko leží v dnešním Jihočeském kraji a fotografie se nacházejí ve fondech jihomoravské instituce. Na vernisáž přišli potomci mnohých zpěváků, jejichž repertoár Smetana zaznamenal, dále zástupci rodiny Smetanovy, principál Vítězslav Větrovec s rodinou a další. Profesor Josef Kovalčuk, který akci inicioval, se bohužel výsledku nedožil.

Na závěr této části příspěvku tedy můžeme shrnout, jaký přínos a ohlas měla sběratelská aktivita Roberta Smetany na Velkolhotecku: cca 700 zapsaných písní, na 60 fotografií respondentů, jedna zásadní inscenace v místě zápisu písní, jeden publikovaný materiálový příspěvek v regionálním sborníku, kontaktování žijících potomků sběratele i zpěváků. Bez ohledu na nedávnou snahu připomenout Smetanovu práci chybí v seznamu položky důležité pro možné oživení dobře utajeného velkolhoteckého bohatství: tištěný zpěvník, zpěváci, kteří by písňe zařadili do svého individuálního repertoáru, případné zařazení písní do repertoáru místního komorního sboru.

6. *Robert Smetana – muzikolog s fotoaparátem. Portréty lidových zpěváků z Velké Lhoty a okolí ze třicátých let 20. století.* Městské muzeum a galerie Dačice, Moravské zemské muzeum a Etnologický ústav AV ČR, 21. února – 24. března 2019. Autorka výstavy: Helena Beránková.

Hynek Bím a Kloboucko

Druhým regionem, který nám poslouží jako porovnání, je Kloboucko (oblast v okolí Klobouk u Brna), které je podobně jako Velkolhotecko regionem svým způsobem okrajovým a méně medializovaným. Několik písní zde v polovině 19. století zaznamenal František Sušil a otiskl je ve své třetí sbírce (*Moravské národní písně s nápěvy do textu vřaděnými*, 1853–1859), v 90. letech 19. století zde učitelsky působil Antonín Novotný, jehož písňové zápisy otiskli František Bartoš a Leoš Janáček v edici *Národní písně moravské v nově nasbírané* (1899–1901).

V letech 1899–1905 zde na měšťanské škole působil jako odborný učitel Hynek Bím (1874–1958). Jako absolvent učitelského ústavu v Brně se dobře znal s Leošem Janáčkem a patřil k jeho nejvýznamnějším spolupracovníkům v oblasti sběru lidových písní. Písně zapisoval ve všech svých učitelských působištích a co do počtu zapsaných písní i kvality záznamů patří k našim největším sběratelům (Pajer – Toncrová 2007: 27). Bímovy sběry z Kloboucka se dosud dočkaly dvou knižních vydání. Poprvé vyšly v roce 1950 jako *Lidové písně z Hustopečska* (podle tehdejšího správního územního dělení), podruhé v roce 1998 s upřesněným názvem *Lidové písně z hanáckého Slovácka*. Hynek Bím zapsal na Kloboucku téměř 400 písní, do knižního výběru se dostalo 185 pro oblast typických a nejcennějších.

Hynek Bím byl do Klobouk přeložen v roce 1899, sbírat písně zde začal v roce 1902. Podle muzikologa Jiřího Vysloužila, editora obou výše zmíněných Bímových písňových edic, „byla tato léta jeho nejšťastnějšími. Byl oblíbeným pedagogem místní měšťanky, sbormistrem, hrál v kostele na varhany, vyučoval soukromě hře na klavír, se svými žáky pořádal hudební večírky, které navštěvoval i jeho přítel Alois Mrštík (zdatný violista) z nedalekých Divák.“ (Vysloužil 1998: 9) Bím měl pro zapisování písní ty nejlepší podmínky, neboť se pohyboval v přátelském, důvěrně známém, a proto vstřícném prostředí (Vysloužil 1998).

Současné Klobouky jsou středisková obec s 2 300 obyvateli, základní školou, dvěma středními školami a přiměřenou vybaveností, katolickým a evangelickým kostelem. Hudební tradice sahá hlubo-

Učitel'ský sbor mě'stánské školy v Kloboukách u Brna ve školním roce 1901–1902. Hynek Bím stojí zcela vpravo. Uprostřed sedí ředitel Josef Úlehla, otec pozdějšího významného biologa a folkloristy Vladimíra Úlehly, v horní řadě čtvrtá zleva stojí učitelka ručních prací a národopisná pracovnice Emilie Bazalová, vpravo od ní pozdější literární historik a spisovatel Emanuel Havelka. Archiv ZŠ Klobouky u Brna

ko do 19. století, zdokumentované jsou pěvecké sbory u obou chrámů (dodnes činné), sokolské pěvecké aktivity a nejrůznější amatérské soubory a sbory, soukromí učitelé hudby. Zpěvní tradice v Kloboukách nebyla nijak výrazně porušena ani změnou politických poměrů po první a druhé světové válce. Hudební škola existuje v Kloboukách od roku 1959; v současné době na místní základní umělecké škole působí dvě cimbálové muziky. V obci je dále dechová hudba, countryová skupina a dva dětské folklorní soubory.

Písňe sesbírané Hynkem Bímem v Kloboukách a jejich okolí má v současnosti v repertoáru mužský sbor Mužáci z Klobouk – volné pěvecké sdružení s dirigentem a cca 10–12 členy. Jan Svoboda (* 1943), dlouholetý člen tohoto sboru, mi v rejstříku Bímovy sbírky označil 45 písní (z celkových 397), které Mužáci zpívají.⁷ Některé z nich

7. Rozhovor autorky s Janem Svobodou, Klobouky u Brna 16. 7. 2021.

*Mužské sbory z Kloboucka na slavnosti u větrného mlýna.
Zcela vpravo Josef Polášek, sedící Jan Svoboda. Foto Josef Špaček 2019*

přímo jmenují místa v obci, např. *Ta klobócká Vohava* nebo *Před Pilátovo zelený vršek*. Jan Svoboda je v obci známou postavou a byl hybatelem hudebního dění – kromě Mužáků uplatnil svůj tenor během let také v kostelním sboru evangelickém i katolickém, ve smíšeném sboru, jako zpěvák na svatbách a pohřbech, v divadle s místními ochotníky. Jako vyhledávaný průvodce v místním větrném mlýně vždy oživoval prohlídku zpěvem mlynářských písní. Co se týká konkrétních písní z Bímovy sbírky, ty podle Svobody zařadil do repertoáru sboru dřívější dirigent Josef Donné a od Mužáků z Klobouk je pak postupně přebíraly mužské sbory z okolních obcí (z Bořetic, Boleradic, Krumvíře, Dambořic, Kobylí či Kašnice).

Informace o dalším životě písní zapsaných Bímem doplnil dále Josef Polášek (*1958), který v klobouckém mužském sboru zpívá od jeho založení v roce 1983: „*V repertoáru máme kolem šedesáti písní, které upravil Donné, ať už z Bímovy sbírky, nebo ze slováckých zpěvníků. Mužáci je nahrávali s BROLNem, s krumvířskou cimbálovou muzikou Vonica, opakovaně vystupovali na folklorních festivalech ve Strážnici, v Krumvíři, ve Vlčnově či na různých slavnostech v Brně. V roce 1989 jsme pro pražské Realistické divadlo zpívali a nahráli*

*písně k Mrštíkovi hře Maryša, v roce 1993 pro Národní divadlo v Praze písně k představení Rok na vsi. A samozřejmě vystupujeme na domácí scéně v Kloboukách.*⁸

Můžeme ještě dodat, že několik písní z Bímovy sbírky v podání Mužáků z Klobouk najdeme na magnetofonové kazetě, kterou Klobouky u Brna vydaly v roce 1998 u příležitosti 700 let od povýšení na městečko. Ostatně i reedice Bímovy sbírky vyšla při téže příležitosti.

Závěr

Po sondě do situace ve dvou zmíněných regionech, na Kloboucku a Velkolhotecku, můžeme konstatovat, že život lidových písní ve 20. století významně ovlivnily jednak aktivity jednotlivců, jednak – a to někdy zásadně – politický a kulturní vývoj. V mnohých regionech došlo v důsledku hospodářských, demografických a kulturně-politických změn k výrazné proměně někdejší pospolitosti, ke „ztrátě paměti“ včetně lidových zpěvních tradic, jinde v důsledku rozvoje folklorního hnutí naopak lidové písně nabyly novou funkci a tím i nový život. Některé písně sesbírané Hynkem Bímem jsou proto stále živé, naopak ty zapsané Robertem Smetanou ještě čekají na oživení – ojedinělé pokusy probudit je nebyly možná dost silné, anebo se jejich existence skutečně trvale uzavřela společně se zánikem prostředí, v němž se zpívaly, a také se zánikem funkce, se kterou byly spojeny. Obě písňové sbírky nicméně představují velké kulturní bohatství. Na Kloboucku už z něj lidé čerpají, na Velkolhotecku se ho zatím jen dotkli. Bylo by nespravedlivé tyto dva regiony mechanicky srovnávat nebo udílet nevyžádané rady. Až nastane příhodný čas, jistě se najde člověk, který zapomenuté písně protestantů z Velké Lhoty a okolí oživí.

8. Rozhovor autorky s Josefem Poláškem, Klobouky u Brna 10. 8. 2021.

Prameny a literatura:

- BARTOŠ, František – JANÁČEK, Leoš (eds.) 1899–1901: *Národní písně moravské v nově nasbírané*. Praha: Česká akademie císaře Josefa pro vědy, slovesnost a umění.
- BERÁNKOVÁ, Helena 2019: Fotografické stopy ztracené identity. Robert Smetana a jeho portréty velkolhoteckých zpěváků. In: *Dačický vlastivědný sborník X*. Dačice: Spolek přátel muzea v Dačicích, s. 119–125.
- BÍM, Hynek 1998: *Lidové písně z Hanáckého Slovácka*. Ed. Jiří Vysloužil. Klobouky u Brna: Městský úřad.
- Klobouky u Brna 1298–1998*. 1998. Magnetofonová kazeta. Klobouky u Brna: Městský úřad.
- KOVALČUK, Josef 2014: *Hudební život v meziválečném Brně ve vzpomínkách Roberta Smetany*. Brno: Janáčkova akademie múzických umění.
- PAJER, Jiří – TONCROVÁ, Marta 2007: Bím Hynek. In: JEŘÁBEK, Richard (ed.): *Lidová kultura. Národopisná encyklopedie Čech, Moravy a Slezska. Biografická část*. 1. sv. Praha: Mladá fronta, s. 26–27.
- SMETANA, Robert 1934: *Melodické idiomy ve zpěvu velkolhoteckých evangeliků*. Disertační práce. Brno: Filosofická fakulta Masarykovy university.
- SMETANA, Robert 2007: Svatba na Velkolhotecku (z autorovy pozůstalosti). In: *Dačický vlastivědný sborník IV*. Dačice: Spolek přátel muzea v Dačicích, s. 137–148.
- SUŠIL, František [1853–1859]: *Moravské národní písně s nápěvy do textu vřaděnými*. Brno: Karel Winiker.
- TONCROVÁ, Marta 2007: Smetana Robert. In: JEŘÁBEK, Richard (ed.): *Lidová kultura. Národopisná encyklopedie Čech, Moravy a Slezska. Biografická část*. 1. sv. Praha: Mladá fronta, s. 202.
- TONCROVÁ, Marta – JEŘÁBEK, Richard 2007: Sušil František. In: JEŘÁBEK, Richard (ed.): *Lidová kultura. Národopisná encyklopedie Čech, Moravy a Slezska. Biografická část*. 1. sv. Praha: Mladá fronta, s. 212–213.

Internetové zdroje:

- Festivia Chorus* [online] [cit. 20. 7. 2021]. Dostupné z: <<https://www.festivia.cz/clanky/repertoar--ukazky.html>>.
- VĚTROVEC, Vítězslav 2013: „Obnova paměti vesnice – Inscenační činnost ve Velké Lhotě v letech 2008-2012.“ *Akademické studie DIFA JAMU* [online] [cit. 27. 7. 2021]. Dostupné z: <<http://old.jamu.cz/documents/difa/akademicke-studie/vitezslav-vetrovec-05-08-2013.pdf>>.
- VĚTROVEC, Vítězslav 2016a: „Velkolhotečtí herci aneb Jak Lhoťáci z(a)koušeli divadlo. Participace místních obyvatel na inscenaci Hoří, má lhotecká panenka! A pokus o zasazení velkolhoteckého projektu mezi lokální tradice.“ *Akademické studie DIFA JAMU* [online] [cit. 27. 7. 2021]. Dostupné z: <<https://adoc.pub/velkolhoteti-herci-aneb-jak-lhoaci-zakoueli-divadlo.html>>.
- VĚTROVEC, Vítězslav 2016b: „Velkolhotecké divadelnění ve slepé uličce? Reflexe devátého ročníku divadelního festivalu ve Velké Lhotě a pokus o pojmenování jeho největších úskalí.“ *Akademické studie DIFA JAMU* [online] [cit. 27. 7. 2021]. Dostupné z: <<https://docplayer.cz/120679374-Velkolhotecke-divadelneni-ve-slepe-ulicke.html>>.

On Songs Collected and Revived

Folk songs have been part of the cultural heritage of Europe, some surviving intergenerational transmission for centuries; others being saved from extinction by collectors. Paradoxically, collecting songs could save a person who was near financial ruin. How long will the collected songs survive and in what form? Is it even possible for the collected songs to return to their original place after a long time lapse, and gain new life? Referring to the activities of the Czech collectors Hynek Bím (1874-1958), Robert Smetana (1904-1988), and their predecessors, the author deals with current efforts to revive selected songs in two rural regions of the Czech Republic: Velkolhotecko and Kloboucko. In the first region, many stressful economic, demographic, and cultural political changes resulted in the cultural “memory loss”, including folk singing tradition. In the other region, because of the development of the folklore movement, folk songs have taken on a new function and thus new life.

Key words: Czech folk songs; folk song collectors; folk revival; intangible cultural heritage.